

M.A. (Part - II) (Applied Economics) New CBCS Pattern Semester-III
ECO2303.2 - Elective Course Group E : Labour Economics-I

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/W/23/13149

Max. Marks : 80

- Notes : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. Explain the Peculiarities of Indian labour and Indian labour market. **16**

OR

Explain marginal productivity theory of wages with example and diagram.

2. “Labour demand is depend upon size and pattern investment as well as choice of technique”. **16**
Discuss this statement.

OR

Discuss the labour policy of central and state government after LPG policy implemented since 1991.

3. Answer the following questions **any two**. **16**

- “Employment and Development have the defixate and positive relationship.” Explain in detail.
- Write the elements of wage determinants.
- Differentiate between minimum wage and efficiency wage.
- Explain the bargaining power theory of wage determination.

4. Answer the following questions **any two**. **16**

- Explain the difference between Industrial labour and Agricultura labour.
- What is meant by Industrial disputes? What machinery is available for its settlement.
- Write a detail note on structure of labour unions in India.
- Discuss the changes taken place in labour laws in India after 1991.

5. Write the answers of all **four** questions. **16**

- Explain the importance of labour economics.
- What do you mean by labour force.
- Explain in short relationship between poverty and unemployment.
- Explain the term rural labour supply.

M.A. (Part - II) (Applied Economics) New CBCS Pattern Semester-III
ECO2303.2 - Elective Course Group E : Labour Economics-I

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. भारतीय श्रमीक आणि भारतीय श्रम बाजाराचे वैशीष्ट्ये स्पष्ट करा. 16
किंवा
मजुरीचा सिमांत उत्पादकता सिध्दान्त उदाहरण व आकृतीसह स्पष्ट करा.
2. “श्रमीकांची मागणी ही श्रम आकार आणि आकृती बंध तसेच उत्पादन तंत्र निवड यावर अवलंबून असते” या विधानाची चर्चा करा. 16
किंवा
1991 च्या उदारीकरण, खाजगीकरण, जागतीकीकरण (L.P.G.) धोरणाच्या अंमलबजावणी पासूनचे केंद्र आणि राज्य सरकारच्या श्रम धोरणाची चर्चा करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 16
अ) “रोजगार आणि विकास यामध्ये निश्चित आणि सकारात्मक संबंध असतो” सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) मजुरी निर्धारणाचे घटक लिहा.
क) न्युनतम मजुरी आणि कार्यक्षमता मजुरी यातील फरक स्पष्ट करा.
ड) मजुरी निर्धारणाचा सौदाशक्ती सिध्दान्त स्पष्ट करा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 16
अ) औद्योगिक श्रमीक आणि कृषी श्रमीक यातील फरक स्पष्ट करा.
ब) औद्योगिक विवाद म्हणजे काय? औद्योगिक विवाद सोडविण्याची कोणती व्यवस्था उपलब्ध आहे?
क) भारतातील श्रमीक संघटनांच्या संरचनेवर सविस्तर टिपण लिहा.
ड) 1991 च्या नंतर भारतातील श्रम कायद्यातील बदलांची चर्चा करा.
5. खालील सर्व चारही प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 16
अ) श्रम अर्थशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
ब) कामगार शक्ती यापासून आपणास काय अर्थबोध होतो?
क) दारिद्र्ये आणि बेरोजगारी याच्यातील संबंधावर थोडक्यात टिप लिहा.
ड) ग्रामीण श्रम पुरवठा ही संज्ञा स्पष्ट करा.
